

værende Lovgivning. Jeg skal ikke komme ind paa at opregne, hvori Forbedringen bestaar, men jeg vil nærmest holde mig til nogle enkelte Punkter, og navnlig da dvale ved de store Principer, idet der jo vil være rig Anledning til mere at komme ind paa Enkelthederne ved 2den Behandling. Men der er store Principer i dette Lovforslag, som jeg er en Modstander af, og som jeg finder det rigtigt at berøre ved denne Behandling. Det første Princip, jeg vil berøre, findes i §§ 12 og 14. Den ærebe første Kaler (Schjærring) udtalte, at det indeholder en Forbedring i vor nuværende Lovgivning; jeg er imidlertid ikke i det heldige Tilfælde, at kunne billige denne Bestemmelse. Det forekommer mig, at dens Indhold gaar imod vor sociale Udvikling, thi det staar saaledes for mig, at vor sociale Udvikling i det Hele gaar i den Retning, at naar En kommer til 18-Aars Alderen, skal han vide, at han er Medlem af et Stats-samfund, og skal han staa paa egne Ben og selv bidrage til Statssamfundets Opretholdelse; men dette Princip svigtes ved Bestemmelsen i § 12. Jeg tror, at man derved vil komme til at opdrage de unge Mennesker i en uheldig Retning, idet de ikke ville blive saa sparsommelige som tidligere, naar de leve under Indtrykket af, at de stadig have Forældrene staaende bag ved sig. Jeg har ikke overset, at Vedkommende skal henvende sig til Fattigvæsenets Bestyrelse; men vi vide jo Alle, at en Fader overmaade nødig vil se sine Børn komme paa Fattigvæsenet, og at han giver, saa længe det er ham muligt at undvære Noget, hellere end at dette skulde ske, og der er derfor ingen Grund til yderligere at stærpe Fordringerne til Forældrene. Stats-samfundet stiller ogsaa den modsatte Fordring, eller i alt Fald bør den opstille den, nemlig Fordringen til Sparommelighed hos den Unge. Fremdeles maa man ikke overse, hvorledes en saadan Bestemmelse vil kunne fremkalde Nag og Bitterhed i mange Familier hos Børnene overfor Forældrene og modsat hos Forældrene overfor Børnene. Dernæst maa man heller ikke overse, at efter min Mening vil den foreslaaede Bestemmelse bidrage til, at der vil danne sig en dyb Kluft i Samfundet mellem Smaaafolk og de bedre Bemidlede. Nu er det saaledes, navnlig paa Landet, at det ikke saa sjældent indtræffer, at en fattig, begavet, ung Mand bliver gift med en rig Pige, og omvendt en fattig, begavet Pige med en formuende Mand, hvilket mangen Gang viser sig at være meget heldigt. Bitter det derimod Tilfældet, at den vedkommende Fattige, hvis han gifter sig til Formue, skal forsørge sine fattige Forældre saalænge han har Naad dertil, saa tror jeg, at mange af den Slags Forbindelser, som have viist sig heldige, ikke ville finde Sted, fordi Forældrene i den rige Familie bestandig ville modsætte sig dem. I alt Fald frygter jeg for, at det vil blive farligt for Stats-samfundet, og at det vil kunne danne en dyb Kluft mellem Statssamfundets Medlemmer. Det

forekommer mig ogsaa, at det er uheldigt, at Overøvrigheden og Underøvrigheden eller Præsten skulle saa at sige blande sig ind i enhver Families Forhold og undersøge, hvad de have at leve af, og om de have Naad og Gvne til at affe Noget til Forældre eller Børn. Det er derfor efter min Mening en af de uheldigste Bestemmelser, man kan opstille i en Lov. Jeg opfatter denne Bestemmelse saaledes, at den om ikke ret lang Tid vil medføre moralsk fordævelige Følger for Samfundet, som man ikke kan ønske, og som det nu er umuligt at overse. Jeg vil derfor haabe, at dette Thing aldrig nogensinde vil gaa ind paa en saadan Bestemmelse som den her i Lovforslaget foreslaaede. Et andet Hovedspørgsmaal er, om den Fattiges Forsørgelsessted eller rettere, hvor langt frivilligt Ophold i en Kommune der udfordres for at vinde Forsørgelsesret. Dette Spørgsmaal bevæger sig paa et meget elastisk Grundlag. Man har saaledes set foruden dette Forslag fire forskellige Forslag fremkomme, eet fra den i sin Tid nedsatte Kommission, et Forslag, der af Regjeringen blev forelagt i det andet Thing, og som man har set blive vedtaget der, eet Forslag, der kom til os i Fjor, og eet, der nu er forelagt her i Aar. Alle disse Forslag vare forskellige, altsaa har Regjeringen og Folket maattet have meget forskellige og delte Meninger om dette Spørgsmaal. Min personlige Betragtning af dette Spørgsmaal er nærmest den, at det lige over for den økonomiske Side af Sagen er ligegyldigt, enten vi have en længere Aarvælle eller et kortere Aarvælle; men lige over for de Fattige eller dem, der her tænkes paa, som ikke kunne ernære sig og Sine, for dem er det ikke uden Betydning at kunne erhverve sig Forsørgelsesret i Kommunen i et kortere Aarvælle. Jeg tror ikke, at der her i Thinget vil være nogen Tilbøjelighed til at gaa til 15 eller 10 Aars Ophold i Kommunen, for at vinde denne Forsørgelsesret; dette tror jeg neppe vil kunne gjenføres her i dette Thing, og jeg finder, at det lige over for den Fattige maa siges at være meget inhumant, særlig naar den Fattige har stiftet Familie og maaske har en stor Børneskole, som er bleven tilvant med Stedet, idet det vil være meget uheldigt for ham, naar han med Familie skal drage bort til et fremmed Sted. Skulde jeg fremsætte min egen personlige Mening, vilde jeg sige, at jeg nærmest hylber det Princip, som Landstinget vedtog i forrige Samling, idet det satte 5 Aars frivillige Ophold paa vedkommende Sted for at kunne vinde Forsørgelsesret i Kommunen, men dog saaledes, at Vedkommende var berettiget til i 4 Maanedes at drage udenfor Kommunen for at søge Erhverv, ja endog at tage Bopæl der, uden derfor at tabe Retten til efter 5 Aar at vinde Forsørgelsesret. Man vilde derved opnaa, at Kommunen ikke henimod det femte Aars Udgang skulde bruge Chikanerier. Men som sagt, kan man ikke opnaa at faae denne Tanke gennem-